

Тема номера: 3 покоління в покоління

РЕДАКЦІЯ VERBUM

29 КВІТНЯ 2021

Шановні читачі! У попередньому випуску, розмірковуючи про комунікацію, ми говорили про зустрічі структур і культур, про потребу взаємодії між носіями різних поглядів і важливість дослухання до тих, хто дивиться на світ із іншої точки. Однак ми й самі поступово «іншаємо», проходячи життєві етапи від дитинства до старості.

Не встигло наше покоління побути молодим і бунтівним — аж ось його вже вважають старшим, прикутим до заіржавілого набору поглядів і скептичним щодо нових ідей лише тому, що вони нові. На сторінках «Вербуму» вже йшлося про погляди Церкви, яка не хоче проводити екзистенційних вододілів між молодістю і старістю й наголошує на тягlostі, а не конфлікті поколінь. У цьому випуску ми хочемо зосередитися на тому, як саме можна вибудовувати цю тягlostь, спілкуючись і шукаючи порозуміння.

Кожне покоління має власні червоні лінії, за які не схильне виходити, і внутрішні жарти, не очевидні для непосвячених. Зіткнення не тільки різних досвідів, а й різних інструментів, якими ми користуємося, щоб досягати світ, ризикує обірвати комунікацію. Оксана Довгополова говорить про те, як непросто буває передавати між поколіннями пам'ять про болюче, як впливають на дітей травми, яких зазнали батьки, і як працюють (або не працюють) нові мови, якими молодь намагається осмислювати минуле.

Проте навіть коли не йдеться про історичні травми, різні покоління не завжди здатні знайти спільну мову. Одна з ідей, щодо яких виникають суперечки, — це дорослість: момент, коли вона настає, й ознаки, їй властиві. Ілля Сушенцев і Галині Качур придивляються до очікувань, давно усталених у нашій культурі щодо дорослих людей, і пояснюють, чому міряти зрілість віком, зарплатнею чи подружнім статусом — не дуже хороша ідея.

Виразними вододілами, що вказували на дорослість, віддавна були обряди ініціації — переходу з одного статусу в інший. Їхній приблизний відповідник сьогодні — це, наприклад, вступ до університету. Проте народні казки зберегли спогади про ініціаційні ритуали, значно похмуріші за знайомство з гуртожитком на першому курсі. Софія Вдовченко показує, що взаємини батьків і дітей, зображені в казках, — це скоріше відлуння давніх обрядів, ніж опис того, якими варто бути стосункам у сім'ї.

Утім, міжпоколіннєві взаємними не мусять бути повними конфліктів і комунікаційних розривів. Богдана Матіяш пише про дружбу, для якої навіть кількадесять років різниці — не перешкода. Хоча представники окремих поколінь і формуються в різних культурних умовах, вони запросто можуть поділяти ті самі цінності та знаходити спільну мову. І в цьому, власне, полягає найбільший дар спілкування: дослухаючись до іншої особи, ділячись із нею своїми радощами й болями, ми усвідомлюємо, що, попри відмінності, нас поєднує спільна людська гідність.

